RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 93.337 van 16 februari 2001
in de zaak A. 94.730/X-9919.

In zake : de stad DILSEN-STOKKEM

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat H. SEBREGHTS,
kantoor houdende te 2018 ANTWERPEN,
Mechelsesteenweg 33.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE Xe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat de gemeente DILSEN-STOKKEM op 21 augustus 2000 heeft ingediend om de schorsing van de tenuitvoerlegging te vorderen van het besluit van 4 mei 2000 van de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie waarbij wordt beslist dat het algemeen nut de onmiddellijke inbezitneming vordert van de percelen, gelegen op het grondgebied van de gemeente Dilsen-Stokkem, die nodig zijn om de zelfstandige werking en de spontane ontwikkeling van de Gemeenschappelijke Maas toe te laten, en welke zijn aangeduid in een grijze tint op de erbij behorende ondertekende onteigeningsplans nrs. 16EJ.7241/1 en 16EJ.7241/2, en dat de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden, bepaald bij de wet van 26 juli 1962 op de onteigening van de hierboven bedoelde goederen van toepassing is;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur W. WEYMEERSCH;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 15 december 2000 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 31 januari 2001;

Gehoord het verslag van Staatsraad J. BOVIN;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat C. OP 't ROODT die, loco Advocaat I. BUDE verschijnt voor de verzoekende partij, en van Advocaat Y. LOIX die, loco Advocaat H. SEBREGHTS verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur W. WEYMEERSCH;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie bij het bestreden besluit van 4 mei 2000 heeft beslist dat het algemeen nut de onmiddellijke inbezitneming vordert van de percelen, gelegen op het grondgebied van de gemeente Dilsen-Stokkem, die nodig zijn om de zelfstandige werking en de spontane ontwikkeling van de Gemeenschappelijke Maas toe te laten, en welke zijn aangeduid in een grijze tint op de erbij behorende ondertekende onteigeningsplans nrs. 16EJ.7241/1 en 16EJ.7241/2, en dat de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden, bepaald bij de wet van 26 juli 1962 op de onteigening van de hierboven bedoelde goederen van toepassing is; dat luidens de bewoordingen van het verzoekschrift verzoekende partij eigenaar is van een

aantal percelen, kadastraal bekend 3de afdeling, sectie B, nrs. 1948e, 1948f, 1948g, 1948h, 1948k, 1948l 1948m, 1948n, 1948p, 1922c en 1919d; dat deze percelen de innemingen nummers 18 tot en met 23 en 26 tot en met 30 uitmaken;

Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat de vordering niet ontvankelijk is; dat er vooralsnog geen noodzaak bestaat om over de opgeworpen exceptie uitspraak te doen; dat een onderzoek van en een uitspraak over die exceptie zich slechts zouden opdringen indien zou blijken dat de grondvoorwaarden voor schorsing vervuld zijn;

Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende dat, wat de tweede door voornoemd artikel 17, § 2, opgelegde voorwaarde betreft, verzoekende partij laat gelden dat zij "door een mogelijke tenuitvoerlegging van het onteigeningsbesluit in haar eigendomsrechten zal worden geraakt en als dusdanig een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zal lijden", dat de procedure bij hoogdringendheid op geen enkele wijze is gemotiveerd, dat de realisatie van het beoogde ontwikkelingsproject en project van rivierherstel een onherstelbare schade zal aanrichten aan haar eigendommen, en dat een herstel in de oorspronkelijke staat niet meer mogelijk zal zijn gelet op de werking van de Maas bij overstromingen; dat verzoekende partij voorts uiteenzet wat volgt :

"De realisatie van het natuurontwikkelingsproject bestaat immers uit de gedeeltelijke afgraving van de zomerdijk waardoor ongewenste neveneffecten zullen ontstaan (afzettingen, uitspoelingen, stroomgeulverleggingen), waardoor de aanliggende eigendommen die momenteel een bestemming van landbouw hebben, niet langer als landbouwgrond gebruikt kunnen worden aangezien op generlei wijze wordt aangetoond welke bijkomende maatregelen genomen worden om de neveneffecten te voorkomen teneinde de kwaliteit van de aanliggende landbouwgronden te vrijwaren;

Een onmiddellijke inbezitneming van de kwestieuze percelen impliceert immers de uitvoering van de aannemingswerken ter verlaging van de bestaande zomerdijk, zodat de Maas ogenblikkelijk de daar achterliggende percelen kan doen overstromen. Daar waar de oeververstevigingen weggehaald worden, zal de dynamiek van de Maas spelen met alle onoverzienbare gevolgen vandien.

De creatie van het natuurontwikkelingsproject in het gebied dat gevat is door het onteigeningsbesluit bij hoogdringendheid is bovendien niet in overeenstemming met de bepalingen van het gewestplan (ecologisch waardevol landbouwgebied), gezien deze realisatie immers elke vorm van landbouw in het gebied quasi onmogelijk maakt.

De Maas vormt op de kwestieuze plaats een meander. Bij grote overstromingen zal de Maas aldus de onteigende gronden wegspoelen met als gevolg grind- en zandafzettingen op de achtergelegen landbouwgronden die niet onteigend worden. Dit zal deze gronden totaal onbruikbaar maken, zodat de vrees bestaat dat er geen vervangingsgronden meer voorhanden zullen zijn en de rendabiliteit en levensvatbaarheid van de landbouw in die streek als gevolg daarvan onherroepelijk in het gedrang zullen komen. Bovendien kan de verlaging van de zomerdijken mogelijkerwijze de veiligheid van de bewoners in het achterliggend gebied in gevaar brengen aangezien er op generlei wijze aangetoond wordt dat er geen gevaar dreigt voor de inwoners van het achterliggend gebied. Dat verzoeker als overheid dient in te staan voor de veiligheid van haar bewoners, zodat verzoeker aldus een ernstig belang heeft. Dat bovendien, gezien de spoedprocedure, de Vrederechter, ofschoon hij een marginale toetsingsbevoegdheid van de onwettigheid van het onteigeningsbesluit bezit, deze toetsing mogelijkerwijze niet zal doorvoeren.

Het beoogde doel is verder te observeren hoe de Maas en de natuur op deze ingreep zullen reageren, terwijl vaststaat dat de natuur aldaar onherroepelijk zal veranderen, hetgeen een onomkeerbaar proces is.

Het nadeel veroorzaakt door de uitvoering van de onteigening van de gronden en de geplande werken zal onomkeerbaar zijn.

Verzoeker wenst tevens te benadrukken dat de te onteigenen percelen door landbouwers gepacht worden. Het voor verzoeker moeilijk te herstellen ernstig nadeel zal erin bestaan in de opzeggingen door de landbouwers van de pachtovereenkomsten en in de onteigeningen die ongetwijfeld de eigenaars en huurders van gronden welke thans voor landbouwdoeleinden worden gebruikt, zullen treffen, alsmede in de vrees dat vanwege de omvang van de betrokken arealen geen vervangingsgronden meer voorhanden zullen zijn en de rendabiliteit en levensvatbaarheid van de betrokken bedrijven als gevolg daarvan onherroepelijk in het gedrang zal komen.

(...)

Bovendien zal enkel de gevraagde schorsing beletten dat de gerechtelijke onteigeningsprocedure op grond van het bestreden besluit voor de Vrederechter aanhangig zal worden gemaakt. Dat bezwaarlijk kan worden betwist dat het verlies van het recht om van de betrokken gronden het genot te hebben en erover te beschikken op de meest volstrekte wijze in de zin van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek geen ernstig nadeel is. Dat, aangezien de door de Vrederechter bevolen eigendomsoverdracht onomkeerbaar zal zijn, het nadeel ook definitief is, dat een billijke schadeloosstelling dat nadeel in geen geval volkomen kan herstellen, dat ook aan de tweede in artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten opgelegde voorwaarden is voldaan.

(...)";

Overwegende, wat de dreiging van het verlies van haar eigendomsrecht betreft, dat de verzoekende partij pas uit haar eigendom zal worden ontzet als de vrederechter de onteigening zal hebben toegestaan; dat de vrederechter die onteigening slechts kan uitspreken en de provisionele vergoeding slechts kan bepalen nadat hij het bestreden machtigingsbesluit zowel op zijn interne als op zijn externe wettigheid heeft getoetst; dat het Arbitragehof in zijn arrest nr. 51/95 van 22 juni 1995 en in zijn eerdere arresten waarnaar het in dat arrest verwijst, de wettigheidscontrole van de burgerlijke rechter evenwaardig heeft bevonden met de controle die de Raad van State kan doen; dat de verzoekende partij de wettigheidsbezwaren welke zij thans aanvoert, nog zal kunnen doen gelden voor de vrederechter, dat deze er uitspraak over zal moeten doen

en dat, indien zij gegrond worden bevonden, het risico van het verlies van verzoeksters eigendom alsnog afgewend zal kunnen worden; dat, zonder te moeten nagaan of de dreiging van het verlies van de betrokken eigendom op zichzelf een ernstig nadeel betekent voor de verzoekende partij, deze alleszins geen moeilijk te herstellen karakter heeft in de zin van artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat voorts ook het beweerde nadeel dat het gevolg zal zijn van "ongewenste neveneffecten" van de realisatie van het beoogde natuurontwikkelingsproject en dit zowel op het gebruik van de betrokken gronden en de achterliggende gronden die niet worden onteigend als op de veiligheid van de bewoners van het achterliggend gebied, zelfs aangenomen dat het zou bestaan, een nadeel is dat alleszins slechts zal kunnen ontstaan nadat de vrederechter de onteigening zal hebben toegestaan; dat daarenboven verzoekende partij zich niet met goed gevolg kan beroepen op mogelijke nadelen die pachters van de betrokken gronden zouden kunnen lijden; dat verzoeksters uiteenzetting geen afdoende gegevens bevat waaruit blijkt dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen in de zin van artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat niet is voldaan aan de tweede door artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State opgelegde voorwaarde om de schorsing van de tenuitvoerlegging te kunnen bevelen; dat die vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 2.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zestien februari tweeduizendeen, door :

de H. J. BOVIN, wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
Mevr. A. TRUYENS, griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

A. TRUYENS. **J. BOVIN.**